

Rekommendation 3/2023
Förslag A 1915/UKK
Behandlas i Utskottet för kunskap och kultur i Norden

Betänkande över svar på rek 3/2023 om att skapa bättre samarbete mellan folkhögskolorna

Utskottet för kunskap och kultur i Norden föreslår att Nordiska rådet lägger meddelandet till handlingarna och anser att 3/2023 vad angår Rek 3/2023 om att skapa bättre samarbete mellan folkhögskolorna för rådets del är *slutbehandlad*.

Bakgrund

Rekommendationen har följande lydelse:

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att skapa bättre samarbete mellan folkhögskolorna i Norden för att stärka de nordiska språken, kultur och demokrati

Meddelande från Nordiska ministerrådet

Nordiska ministerrådet är enig med Nordiska rådet om att den nordiska bildningsmodellen är unik i global jämförelse och att folkhögskolor har en given roll i de nordiska samhällens breda bildningsmål.

De finansiella medel som står till förfogande för Nordiska ministerrådet för utbildning och forskning ska på ett ändamålsenligt sätt täcka behoven för hela utbildningsfältet i Norden. Det övergripande målet är att stärka det institutionella och pedagogiska samarbetet inom utbildningssektorn och förse flest möjliga barn, unga och även vuxna med en möjlighet till internationalisering via nordiskt och även nordiskt-baltiskt samarbete (när det gäller Nordplusmedel). Medlen delas ut konkurrensbaserat.

Största delen av nordiskt utbildningssamarbete kan betraktas bidra till språkförståelse och kulturkännedom samt agera demokratistärkande. En individuell stödordning till att täcka resor och uppehälle för icke-examensgivande utbildningar som vanligtvis omfattar en betydande egen finansiering, bedömer Nordiska ministerrådet emellertid inte vara aktuell med den nuvarande finansieringsnivån för det nordiska utbildningssamarbetet.

Nordiska ministerrådets ramverk erbjuder emellertid flera samarbets- och mobilitetsmöjligheter för folkhögskolor i Norden.

Nordplus har en årsbudget på ca 85 MDKK (86,4 MDKK år 2023) när man räknar med de baltiska ländernas bidrag. MR-U/ÄK-U har velat prioritera resurser till konkret utbildningssamarbete genom att bespara Nordplus från nedskärningar så mycket som möjligt och behållit nivån för Nordplusfinansiering på ca 40 % av MR-U:s årsbudget.

Folkhögskolorna kan i institutionellt samarbete söka stöd för mobilitetsaktiviteter mellan folkhögskoleelever, för mobilitet och utbyte av lärare och annan pedagogisk personal i folkhögskolorna, samt att söka stöd för nätverks- och projektsamarbete. Nordplus möjliggör alltså redan i dag lärarutbyte som speciellt efterlystes i Nordiska rådets rekommendation.

I den nya programperioden för Nordplus 2023–2027 gjordes ett antal förbättringar i det ekonomiska regelverket som gynnar folkhögskolorna. När det gäller bidrag för vistelser i en folkhögskola i ett annat land har man ekonomiskt likställt folkhögskoleelever med andra elever/studerande i Nordplus Vuxen delprogrammet (kompensation per folkhögskoleelev i utbyte var tidigare 70 euro/vecka, nu 250 euro/vecka). Dessa är fastställda i Nordplus handbok 2023. Det är numera möjligt att anhålla om stöd för projektstyrning även i mobilitetsprojekt, vilket inte var möjligt tidigare.

Det är även möjligt för folkhögskolorna att söka bidra från Nordplus Horisontal om de har samarbete som bygger på partnerskap mellan olika utbildningsnivåer samt från Nordplus Nordens språk om de önskar samarbeta speciellt med de nordiska språken eller de nationella minoritetsspråken i Norden.

I detta sammanhang är på sin plats även att notera de avsevärt utökade möjligheterna till finansiellt stöd genom Erasmus+ programmet. I det nuvarande Erasmus+ kan folkhögskolorna ansöka om en ackreditering vilket gör det möjligt för folkhögskolorna att ha medel till förfogande för elev- och lärarutbyte varje år. Utöver detta, finns det olika stödformer för icke-ackrediterade folkhögskolor både när det gäller mobilitetsaktiviteter och projektsamarbete (de största projektbidragen går upp till 400 000 euro).

Nordiskt nätverk för vuxnas lärande (NVL) faciliterar och främjar nordiskt samarbete inom vuxen utbildning och fri bildning. Folkbildningsorganisationer utgjorde 9 % av deltagare i NVL:s aktiviteter år 2022 (och 11 % i 2021). Folkhögskolor bjuds in i samtliga NVL:s öppna arrangemang.

Folkhögskolor ingår också i NVL:s nätverk för hållbar utveckling och exempelvis kan nämnas ett pilotprojekt som går ut på att se strategier och pedagogik för hållbar utveckling där Folkhögskolerådet i Norge medverkar.

NVL Finland ingår i olika partnerskaps även med folkhögskoleområdet och samarbetar med strategisk påverkan, t.ex. kring folkbildningens roll och uppdrag i Norden.

Både Nordplusadministrationen och NVL är beredda att bistå med vägledning och särskilda kommunikationsinsatser med mål att få ännu fler högskolor att använda sig av de möjligheter som finns inom ramen för Nordiska ministerrådets paraply.

Nordiska ministerrådet anser härmed rekommendationen vara delvis uppfylld.

Utskottets synpunkter

Utskottet för kunskap och kultur tackar för det utförliga svaret från Nordiska ministerrådet för utbildning och forskning. Av svaret framgår att folkhögskolestudenter likställs med andra studenter vad gäller den ekonomiska kompensationen vid vistelse på en folkhögskola i ett annat nordiskt eller baltiskt land. Ministerrådet lyfter även fram de möjligheter som finns för folkhögskolestudenter och lärare att söka Nordplus-medel och de möjligheter som finns till samarbete inom ramen för Nordiskt nätverk för vuxnas lärande (NVL).

Utskottet beklagar att det fortfarande inte finns möjlighet för enskilda folkhögskolestudenter att söka medel för de extra kostnader det innebär att studera på en folkhögskola i ett annat land och anser att svaret visar på de beklagliga konsekvenser som budgetneddragningarna har fått för utbildningssektorn och utskottet avser att bevaka frågan om budgeten för utbildningssektorn framgent.

Utskottet föreslår att Nordiska rådet lägger meddelandet till handlingarna och anser att Rek.3/2023 vad angår att skapa bättre samarbete mellan folkhögskolorna för rådets del är *slutbehandlad*.

Norden, den 5. september 2023

Camilla Gunell (ÅSD)

Henrik Møller (S)

Lars Mejern Larsson (S)

May Britt Lagesen (A)

Pinja Perholehto (sd)

Brigitte Klintskov Jerkel (KF)

Marko Kilpi (saml)

Noora Fagerström (saml)

Ville Väyrynen (saml)

Ulrica Liljeberg, (C)

Hafdís Hrönn Hafsteinsdóttir (Frfl)

Kathrine Kleveland (Sp)

Lotta Johnsson Fornarve (V)

Victoria Tiblom (SD)

Helge André Njåstad (FrP)